

Bevara dina minnen med scrapbooking

Nytt material säljer i gigantiska mängder på andra sidan Atlanten. Den svenska marknaden vaknar sakta, men är fortfarande avvaktande. Många bokhandlare har inte ens hört talas om "scrapbooking".

TEXT OCH FOTO: JOSEFIN OLEVIK

Scrapbooking handlar om att bevara sina minnen. Man klistrar helt enkelt in sina foton i ett album på ett vackert sätt. Men albumet måste bestå av syrafritt papper, liksom alla pappersdetaljer man använder för att göra uppslaget roligare. Klistermärken, mönstrat bakgrundspapper och utklippa bokstäver till exempel.

Pennorna man skriver med ska vara permanenta, vattenfasta och ljusäkta och det finns speciella pennor för att färglägga svartvita foton. Klisset ska också vara ph-neutralt och får inte torka eller missfärga fotografierna. Just nu är "eyelets" populära, små figurformade metallklips som kan tryckas in i pappret.

GISELA BERNESDOTTER SJÖBERG har öppnat Scrapbook etc, Sveriges första butik helt inriktad på fenomenet. Där har hon bunkrat upp en färggrann samling pappersmaterial tillsammans med egenhändigt utformade fotoblad för att inspirera. Hon håller även kurser i butiken flera kvällar i veckan, det är en del av scrapbookfenomenet – direktimport-

– Det går så trögt här i Sverige. Ingen vågar tro på en ny idé innan den är etablerad, säger hon.

Inte ens det finska företaget Fiskars tillverkar sina mönstersaxar i grannlandet, de skruvas ihop i USA eller Asien.

I svenska bokhandlar finns det mesta av grundmaterialet att tillgå. Fotoalbumen

terat från USA. Vid träffarna kan man visa egna idéer, sno av varandra och bara få tid att umgås. Butikerna fungerar ofta som mötesplatser.

– Folk säger: "Jag kan inte skriva och jag kan verkligen inte klippa", men efter någon timme kommer de igång, berättar Gisela.

– Jag tror att vi har kommit för långt bort från vår kreativitet och hantverkslust genom att sitta framför datorn hela dagarna. Jag får tackmail från kvinnor som skapat sin personliga fotosida och upplever det som något väldigt viktigt.

I STORT SETT ALLT i Göteborgsaffären är importerat från USA och Gisela är trött på svenska tillverkare.

är i regel av syrafritt papper och det finns fothörn att fästa foton med. Men för scrapbooking behöver man blad utan plastfickor eller tunna mellanliggande papper. Och även om det går att hitta någon variant av pappersstansare och mönstersax i en leksaksaffär saknas mångfalden.

En av stamkunderna i Giselas butik förklarar att hon framför allt saknar kunskapen i "vanliga" bokhandlar. Om man inte sitter inne med alla fakta själv kan man bli rekommenderad papper och papper som förstör foton efter några år. Det finns en trygghet i att ha allt samlat på ett ställe, veta att allt är skapat just för att bestå flera generationer i fotoalbum.

Gisela i läshörnan hon inrättat i sin butik. Hon prenumererar på två av de sex amerikanska magasin, inriktade på scrapbooking, som finns på marknaden. Bilden till vänster visar ett uppslag ur Giselas privata fotoalbum och nedan en av många schabloner i butiken.

PANDURO HAR SATT UPP fingret i väderet och fångat vindriktningen. Företaget åker varje år på mässor i USA och har på så sätt uppmärksammat intresset för scrapbooking. Panduro märker också en växande efterfrågan i sina butiker. Särskilt i Danmark, där papperspyssel-traditionen är mer utbredd än i Sverige.

– Trenden visar att konsumenterna vill ha färdiga kit. Det ska gå lätt att komma i gång med saker och ting och allt material ska finnas samlat på ett ställe, säger Annakarin Patitz på Panduros inköpsavdelning.

Panduro säljer startpaket med bland annat syrafri kartong i olika färger, fotohörn, guld- och silverpennor, skalpell och schabloner. Inom scrapbooking är det vanligt med färdiga mallar för bokstäver och figurer – det ska gå att göra fint utan att man är särskilt konstnärligt begåvad.

ÄVEN AKADEMIBOKHANDELN har tillfälligt tagit in scrapbook-kit i sortimentet. I julas fanns de med i reklamkatalogen och troligen återkommer "paketen" inför denna jul, enligt Irene Zetterkvist, ansvarig på Akademibokhandelns pappersavdelning. Men hon har inte märkt av samma

efterfrågan som Panduro:

– Begreppet är inte riktigt förankrat på vår marknad än. Jag är inte säker på att det passar oss i Norden. Däremot ökar försäljningen av mer exklusiva fotoalbum, så det finns ett intresse för att ta hand om sina minnen.

I USA har hobbyn vuxit till den tredje största de senaste fem, sex åren. Där är scrapbooking en egen bransch och butiker växer upp som svampar om hösten. På pappersmässorna tar scrapparna allt större utrymme och branschen omsätter 300 miljoner dollar årligen. Det finns sex magasin helt specialiserade på fenomenet och lika många till på nätet.

HOBBYN ÄR UTPRÄGLAT kvinnodominerad och på sitt eget fikonspråk definierar sig scrapparna ofta som "the Family Historian" – ansvarig för att dokumentera familjens historia. Men även händelser som den 11 september fick genomslag i fotoalbumen. Böckerna speglar tiden och det kan ske även ur ett större perspektiv än familjens.

I Gisela Bernesdotter Sjöbergs butik stannar kunderna ofta för en pratstund vid disken.

– Det blir som en social inrättning

i kvarteret. Folk kommer hit och pratar och berättar om sina liv. Det är personligt, det är ju foton det handlar om, förklarar hon.

En äldre dam kliver in i butiken och frågar efter "ett käckt kort till en artonåring". Hon får till slut med sig ett otryckt, mönsterklippt papper, som hon själv ska sätta en bild eller en peng i. En ung kille vill ha en tidningsbild sprayad med ett ph-neutraliserande medel. Gisela engagerar sig i vars och ens problem och kunderna verkar vara vana vid det och ta det för givet.

>>

med småkakor. Scrapbooking innebär mer än att klippa och klistra.

SCRAPPARNA HAR EN LIBERAL syn på vad man kan plocka in i sitt album, där passar såväl tågbiljetter och tappade tänder som hårlockar och godispapper. "Vanligt" papper kan behandlas för att få neutralt pH-värde. Hos Gisela kostar det 10 kronor per kvadratdecimeter.

De flesta album som visas upp i tidningar och på nätet har ändå vissa drag gemensamma. I USA har det utvecklats ett koncept för hur en scrapbook ska se ut. Färgade ramar runt korten, randiga och blommiga bakgrundspapper och tapetliknande bårder återkommer. Liksom schabloniserade siluetter av barn, hjärtan och andra figurer. Därför krävs också de rätta ingredienserna, vilket förklarar den enorma omsättningen.

I går kom en stamkund in med nybakade muffins. Tidigare i veckan var det en kille som behövde ett block, men inte fått sitt studiebidrag – självklart fick han det på krita. I julas fick Gisela flera julklappar av besökare.

Hon verkar ha räknat med att butiken ska fungera som mötesplats, för bakom det blå plastbordet med tillhörande stolar döljer sig en vattenkokare alltid redo. Och i hyllan, bland brudparssiluetter och papperssmucken, står en burk

JUST NU FINNS PLANER på ytterligare två butiker i Sverige och de senaste månaderna har tre svenska sidor på nätet öppnat för försäljning. Gisela hoppas att ökad efterfrågan kan ge en positiv effekt för henne. Att fler tillverkare och distributörer i landet nappar på idén.

– Jag tror att scrapbooking kommer att bli lika stort här som i USA. Annars skulle jag inte ha öppnat min butik. ☺

Affisch- och skyltpennor

- Fem spetsbredder 4–30 mm
- 15 brilljanta pigmentfärger, varav 5 fluorescerande
- Vattenbaserade – permanenta

MILJÖALTERNATIV

- Kan läggas färg i färg utan att färgerna blandas
- Fäster på de flesta material

POSTER MARKER **TEMPERA**

Artline® för all skrivkonst

Import: ALKEJ AB
Telefon 08-732 02 20 • E-mail: k-g.e@alkej.se
Fax 08-732 55 12 • Hemsida: www.alkej.se

Grossister:
PRODAKO, Tel 08-630 11 50 • Fax 08-630 02 22
BÜNGERS, Tel 0472-113 45 • Fax 0472-142 70